

Domnia-sa este în contra acestui mod de lucru, argumentînd pe motive tehnice și căutînd să demonstreze imposibilitatea de a îndrepta șoselele noastre prin prestație. Aceasta ar putea fi utilizată cel mult la întreținerea drumurilor locale, dar nici într'un caz nu ar putea fi folosită la construcția șoselelor naționale și a marilor artere de circulație.

Interesante sînt, într'un fel, discuțiile cari au avut loc după încheierea conferinței d-lui *Profiri*. Interesante, deoarece ele confirmă, prin oblicitate, relatările conferențiarului. Într'adevăr, patru ingineri dintre cei de față, au ridicat numai cîteva obiecții cu totul secundare, și cele mai multe vagi. Unul a susținut că climatologia și geologia au importanță în alegerea traseului și a structurii drumurilor (ceea ce d. *Profiri* nu a negat nici un moment); altul a fost de părere că biturile trebuie studiate bine înainte de a fi întrebuințate (ceea ce este la mîntea omului — chiar cînd se întîmplă să nu fie inginer); al treilea a adus la cunoștință că se fac niște experiențe — de vre-o 2—3 ani — în care se amestecă bitum cu ciment, dar că rezultatele încă nu sînt concludente (ceea ce are cam tot atîta legătură cu problema tratată de d. *Profiri*, cîtă este între scripcă și iepure); în sfîrșit al patrulea inginer, după o lungă disertație asupra prestației, crede că ar trebui făcut un studiu serios asupra sistemului preconizat de d. *Profiri*. Trebuie ținut seama că această anemică discuție s'a făcut între și în fața singurilor specialiști pe care îi avem în materie de drumuri. Dacă aceștia atîta au avut de obiectat teribililor critici făcute de d. *Profiri*, asta înseamnă că acesta are dreptate dela început pînă la sfîrșit. E cam comic să vie domnii ingineri, și să spuie, doctoral dar superficial, că trebuie studiate biturile și aplicarea lor la șoselele noastre, cînd aceste studii se fac din 1923 încoace mereu. Și mai comici apar atunci cînd vin și, dovedind că nu știu nimic din problemă, spun omului care a făcut studiul adînci în această chestie: „să mai vedem“, „să mai studiem“! Ce să mai vedem și ce să mai studiem? Un singur lucru doar: cam cum ar fi de făcut ca să fie dați de-oparte din locurile de inițiativă în care se găsesc. P. Gr.

Jurnal de Psihotehnică. Vol. I. No. 3. Mai—Iunie 1937. (Număr închinat psihotehnicii școlare).

„Corp și caracter“ se numește primul articol semnat de d. prof. univ. C. Rădulescu-Motru, directorul revistei. Din acest articol desprindem următoarea idee: „Caracterul unui popor își are principalul său resort în dinamica moștenirii biologice. A înoi un popor însemnează a-i regenera corpul; însemnează a-l însănătoși. Corpuri sănătoase și bine disciplinate sînt cele mai bune elemente ale moștenirii biologice; din ele isvorăsc energiile hotărîtoare în destinul unui popor“ (p. 95).

D-l Ion Georgescu semnează articolul: „Introducere la o orientare profesională în școala romînească“.

D-sa remarcă foarte just că: „În învățămîntul nostru nu putem vorbi încă, de o orientare profesională, științifică. Selecționarea — dacă cea de astăzi se poate numai astfel — în loc să se facă dela început, se face de la sfîrșit, în loc să orientăm și să selecționăm de la primul pas, selecționăm — și cum? — abia la bacaloriât, iar orientarea profesională e pur și simplu la voia întîmpării“ (p. 102).

Cauza principală a răului? Foarte ușor de găsit: „Unii conducători și organizatori școlari reprezintă o adevărată sfidare a democrației școlare, pe

care o confundă cu demogogia școlară. Astăzi mai există încă muncă onorabilă și muncă neonorabilă. Indiferent că acest lucru, în școală, e susținut într'un fel sau altul. Tocmai în timpul când aptitudinile și capacitățile de muncă s'au impus deplin în organizarea științifică a muncii" (p. 103).

Tot atât de justă este și concluzia: „Atît timp cît nu sînt condițiuni materiale de învățămînt egale, cît gratuitatea învățămîntului nu se va extinde asupra tuturor școlilor, statul exercitînd un control riguros, spre a garanta promovarea elementelor dotate; cît instituțiile publice nu se vor bucura de prestigiul corespunzător rostului lor social — nu se poate aplica orientarea profesională. În sistemul de azi nu facem decît să conșolidăm și mai mult poziția unei restrînse minorități, care deține monopolul învățămîntului. Căci în zadar vom orienta un copil lipsit de mijloace materiale către o anumită profesiune prin școală, dacă nu-i permit mijloacele materiale și moravurile ce se practică în școală; tot așa pe unul cu o situație materială și o poziție socială excelente, către o profesiune manuală" (p. 104).

De *Selecția profesională a educatorilor* se ocupă d. I. Sulea-Firu. Această selecție în școala noastră este foarte defectuoasă, din care cauză avem mulți profesori care și-au greșit meseria. „Principii de docimologie" se numește articolul d-lui S. M. Nistor. „Docimologia este o disciplină critică, o ramură mai tinără a psihotehnicii și care se ocupă cu discuția și perfecția tehnicii examenelor și concursurilor școlare, aceste procedee clasice de selecție — precum și cu studiul comparativ al notelor școlare, pe clase, pe școli, pe regiuni, pe sexe s. a. m. d. Toțul în vederea precizării cît mai simple și a situării cît mai corecte a factorului „reușită" a școlarului (p. 113).

Foarte interesant articolul d-lui Vasile Pavelco: „Inspecția școlară în lumina psihotehnicii“.

D-l Pavelco se întrebă: „Și atunci, dacă o inspecție nu este în măsură de a diagnostica în mod obiectiv și exact nici gradul de cunoștințe al clasei, nici gradul de ajustare al clasei la dificultatea calitativă și cantitativă a programei analitice, nici valoarea didactică a profesorului, ne întrebăm ce valoare didactică mai poate avea aprecierea inspectorului asupra randamentului clasei și, implicit acel teribil verdict de condamnare consemnat într'un proces-verbal? Trebuie să recunoaștem că metoda folosită de organele noastre de control este încă o metodă *Impresionistă* cu consecințe importante pentru toată lumea, dar aproape nulă ca valoare școlară și științifică" (p. 128).

Ca atare: „Raportul în care se află controlul nostru școlar față de administrația experimentală modernă, ne apare ca fiind la fel cu raportul astrologiei față de astronomie, sau al alchimiei față de chimie. Pronosticurile organelor noastre de control au ceva din prezicerile astrologilor, iar puterea lor de diagnosticare ceva din intuiția magicienilor" (p. 129).

Iar remediul: „Trebuie să se știe astăzi de către toată lumea școlară că există metode mai obiective de apreciere a valorilor didactice. Prin teste de cunoștințe se poate ajunge la stabilirea mediei, a nivelului normal de cunoștințe, la fiecare materie și pentru fiecare clasă. Datorită acestor măsuri sau criterii (etaloane) obiective se pot întocmi programe, potrivite cu puterea de înțelegere și de asimilare a elevilor, se poate aprecia randamentul profesorului la fiecare materie în parte, se pot face comparații obiective (și demonstrabile) între randamentele diferitelor școli. Cu ajutorul testelor de intelegență, prin anchete

potrivite și prin controlul individual exercitat asupra profesorilor (și asupra școlilor în general) de către organele de control, se pot stabili cauzele variațiilor acestor randamente, și în raport cu ele, se pot fixa responsabilitățile“ (p. 129). D-na Lenormanda Benari se ocupă de psihotehnica școlară.

Orice educator din România Mare ar trebui să cunoască acest număr al „Jurnalului de psihotehnică“. **Traian Gheorghiu.**

Caricatura, anul I, nr. 1.

Revista de sub direcția d-lui Ion Sava se situează la noi pe o poziție singulară, afirmând acea tendință satirică atât de explicabilă și — pînă la un punct — atât de necesară în vremea și în împrejurările noastre.

Cînd caricatura e realizată cu artă, ea valorează mai mult decît zece articole și decît o întreagă campanie de presă.

Și d. Ion Sava are colaboratori talentați, are experiență, are mult spirit, are umor și ingeniozitate. Adică tot ce trebuie pentru o revistă de factura celei pe care o conduce. **R. V.**

Actualités scientifiques et industrielles. Travaux du IX-e congrès international de philosophie (Congrès Descartes. 1-6 Août 1937. Paris).

I. Petrovici: *L'idée de Dieu devant la raison*, pag. 203.

În ordine științifică d. *Petrovici* este unul din cei mai străluciți reprezentanți ai culturii românești. Domnia-sa a reușit să cuprindă unele din cele mai subtile probleme ale gândirii, pe care le tratează și frumos și adînc. În toate reuniunile internaționale domnia-sa face o figură distinsă, cu care neamul nostru se prezintă onorabil.

Comunicarea d-lui *Petrovici*, care a avut răsunet la Congresul de filosofie, privește una din cele mai largi chestiuni filosofice; de fapt e vorba de ideea centrală a filosofiei: ideea de Dumnezeu, în înțeles de cauză supremă. D. *Petrovici* urmărește, critic, formarea ideii despre existența lui Dumnezeu și diferitele isoare din cari a putut ea ieși. Ideea aceasta poate avea o origină socială, una religioasă și alta științifică. D. *Petrovici* crede că rolul factorului intelectual în formarea și păstrarea ideii de Dumnezeu, a fost subestimat. Prea puțin s'a ținut seama de faptul că religiile sînt, la începutul lor, explicații filosofice, sau chiar științifice, ale existenței. Ele cuprind dară o largă participare a intelectului, la formarea noțiunilor esențiale.

D. *Petrovici* discută apoi ideea existenței unui *Dumnezeu personal* și aduce toate criticile și argumentele principale asupra acestei chestiuni. Se ocupă deasemeni și despre așa zisele *experiențe religioase*, privitoare la constatarea directă a existenței lui Dumnezeu. În genere această constatare nu-i altă ceva decît o deducție plecată de la anumite efecte interioare; prin urmare o concluzie de la efect la cauză.

Motivele empirice cari ne conduc la concluzia că există un Dumnezeu sînt constituite, după d. *Petrovici*, mai ales de către aspectul *ierarhic* al naturii, același motiv care stă și la baza ideii de *evoluție*. Domnia-sa spune: „*Înșiruirea pe trepte a naturii, în direcție ascensivă, fiindu-și dată sub formă de fragmente cari culminează în noi, spiritul uman, avînd o eternă nevoie de totalizare, imaginează și alte trepte așezate deasupra lui, cari închid organic scara evolutivă... Această îndălțare a gândirii pînă la apogeul perfecțiunii... este mai curînd perceperea unui elan interior care ne străbate, venînd mai de*